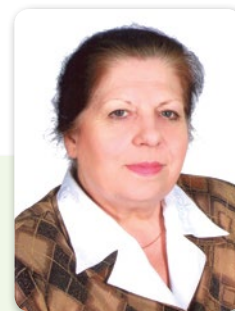

РЕЧЕННЯ ВЧАТЬСЯ СКЛАДАТИ ШКОЛЯРИ – КОРОТКІ І ДОВГІ, ПРОСТІ І СКЛАДНІ

Вивчення теми “Речення” у 1–4-х класах

Антоніна МОВЧУН, канд. пед. наук, доцент
Київського університету імені Бориса Грінченка

В основі змістовного, граматично правильного й емоційно яскравого мовлення лежить уміння будувати речення. Саме тому ознайомленню з ним, його будовою, видами, розмаїттям ускладнювальних елементів відводять час протягом усього вивчення курсу мови дитиною.

На прохання редакції автор демонструє, як поетапно, в динаміці розкривають учням початкової школи особливості речень.

Формування уявлень про речення

Програмою 1-го класу передбачено читання речень і коротких текстів з вивченими буквами. Педагог має звертати увагу учнів на правильне інтонування речень, у кінці яких стоять різні розділові знаки. На практичному рівні діти засвоюють розділові знаки: крапку, кому, знак питання, знак оклику — а також написання першого слова в реченні з великої букви.

Ознайомлювати учнів з реченням розпочинають уже в добукварний період. На цьому етапі важливо організовувати роботу за такими напрямками:

- спостереження за роздільним написанням слів у реченні;
- поділ речень на слова;
- розпізнавання на письмі службових частин мови як окремих слів (без термінів).

Діти набувають умінь встановлювати межі речення на слух і за графічними схемами (велика літера у першому слові, розділові знаки в кінці). Основне завдання вчителя — *сформувати в дітей уявлення про речення*.

Доцільно пропонувати учням завдання на визначення кількості слів у реченні, яке складається з 1–4-х слів (на слух та з допомогою вчителя).

- *Прослухайте вірш і плесніть у долоні (підніміть сигнальну картку), якщо почуєте речення складається з 4 слів.*

Вечоріє. День відходить.

Сонно дихають поля.

Тихі зорі, повні води.

Це, дитя, твоя земля! (Ірина Жиленко).

Під час аналізу цього тексту діти визначають речення з одним, двома, трьома словами, співвідносять

речення з відповідними схемами. Саме графічні орієнтири допоможуть першокласникам *розпізнавати речення* та його структуру. Наприклад у цьому вірші:

1. .

2. .

3. .

4. , .

5. , , .

На наступному етапі варто пропонувати вправи на визначення меж речень. Такі завдання корисні тим, що дають змогу навчати дитину розпізнавати закінчену думку й логічну послідовність слів у реченні.

- *Поділіть текст на речення. Спишіть, позначаючи початок і кінець кожного речення.*

Небо затяглося сірим серпанком поховалися всі жучки й комашки ані травинка, ані листочок не шелеснуть отже, треба чекати нашу хмару хмара живе за лісом вона завжди приходиться звідти висунеться поволі, потягнеться потім почухається животом об колючі верхівки сосон і повзе на село повзе, повзе... та й стане над нашою хатою а кругом тихо... і повітря свіже, аж мокро то хмара так мокро дихає на дощ заміряється а тоді я-ак сипоне! (За Оксаною Кротюк).

На всіх уроках слід звертати увагу на інтонаційно правильне вимовляння (читання) речень, різних за метою висловлювання й емоційним забарвленням.

Беручи за основу здобуті знання, першокласники вчать складати прості речення (до 5 слів), зокрема зі службовими частинами мови. Важливо, аби діти мали змогу спиратися при цьому на візуальні образи, тому варто пропонувати завдання скласти речення за малюнком, за життєвою ситуацією (самостійно

Вітаємо всіх, хто обрав

комплект підручників для 2 класу
від видавництва "Світлич"

Ми гарантуємо повну
методичну підтримку
педагогам, які користуються
нашими підручниками

- ☀ Розгорнуті календарно-тематичні плани
- ☀ Комплекти робочих зошитів з інтегрованих курсів
- ☀ Навчальний зошит з інформатики
- ☀ Збірка компетентнісних завдань (для підсумкових контрольних робіт)
- ☀ Додаткові навчально-методичні матеріали на сайті svitdovkola.org

Щиро дякуємо за довіру!

Щоб не пропустити наші новинки,
підпишіться на розсилку на сайті:

SvitDovkola.org